

Helena Zoll-Adamikowa, Stanisława Alfawicka

Guciów, pow. Zamość. Stanowiska I i V

Informator Archeologiczny : badania 6, 183-184

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GUCIÓW, pow. Zamość
Stanowiska I i V

Zakład Archeologii Małopolski
Instytutu Historii Kultury
Materialnej PAN w Krakowie

Badania prowadziła dr Helena Zoll-Adamikowa
i mgr Stanisława Alfawicka, Finansował IHKM
PAN, Drugi sezon badań, Cmentarzysko kurha-
nowe ciałopalne z wczesnego średniowiecza.

W ramach badań powierzchniowych w południowej części pow. Zamość wyko-
nano także pomiary do planów hipsometrycznych oraz sondażowe badania na dwóch
zgrupowaniach kopców mogli o nieustalonej dotąd precyzyjnie chronologii.

Stanowisko I. Las prywatny "Półszątek" przy zachodnim krańcu wsi Guciów;
21 kurhanów na I lewobrzeżnej terasie Wieprza. Zbadano ćwiartkę północno-zachodnią
kurhanu 11, średnica 6 m, wysokość 0,8 m. Stwierdzono 3 podstawowe warstwy:
piasek z humusem na wierzchołku, stokach i w wypełniku rowu przykurhanowe-
go - zewnętrzny piasek kopca, czysty piasek - właściwy nasyp, oraz grupy pokład
spopielalego, siwego piasku przedzielony w pośrodku warstwą spalenizny - tzw.
warstwa ciałopalenia. Na wewnętrznej krawędzi rowu przykurhanowego w części
N rysowały się ślady dwóch słupów, w sąsiedztwie których wypełniako rowu prze-
syczone było okruchami przepalonych kości ludzkich / kilka ułamków kości znale-
ziono też w zachodniej części rowu, brak ich było zupełnie w nasypie i warstwie
ciałopalenia/ Prócz fragm. taśmowatego, wygiętego przedmiotu żelaznego/ zalegą-
jącego na stoku nasypu/ ujawniono w rowie przykurhanowym kilkanaście ułamków
ceramiki, głównie z wazowatego naczynia, o dość nietypowej formie i technologii,
które datować można tylko ogólnie w ramach pierwszych dwóch faz wczesnego
średniowiecza.

Stanowisko V. Las państwowy "Stoki" należący do Nadleśnictwa Kosobudy,
około 2,5 km od wsi Guciów; 103 kurhany na I prawobrzeżnej terasie Wieprza.
Zbadano ćwiartkę zachodnią i część ćwiartki wschodniej kurhanu 161, średnica
7- 8 m, wysokość 0,7 - 1 m. Układ warstw w tym kopcu był podobny, jak w
kurhanie 11, jednakże skład przyrodniczy i kulturowy warstwy ciałopalenia był
różny. Nie ujawniono tu pokładów spopielalego piasku nad - dość grubą tu warstwą
spalenizny; jedynie w jej spągu rysowały się smugi białawego piasku. W stropie
warstwy ciałopalenia zalegały wzdłuż osi NEE-SWW duże kawałki zwęglonych
szczap sosnowych, bez śladów spieczenia ziemi w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Pod nimi znajdował się pokład przepalonych wtórnie ułamków ceramiki, zaś w spągu omawianej warstwy, na obramowaniu pierwotnego nasypu zaobserwowano podłużne zaciemnienie / przepalona belka ?/ oraz dwa słupy na obu końcach owego poziomego elementu.

Dużą ilość przepalonych kości ludzkich znaleziono w wypełniku rowu przykurhanowego /ćwiartkę zachodnią/ oraz kilkanaście szczątków w płaszczu zewnętrznym ćwiartki wschodniej / tu też zalegał jeden fragment brzuśca naczynia zdobionego ornamentem falistym/. Natomiast części 4 innych, wtórnie przepalonych / lecz nie in situ/ naczyń rozsypane były w centralnej partii warstwy ciałopalenia i one - jako archeologiczny zespół zamknięty - określają terminus circa quem usypania mogiły. Są to okazy przykrawędnie obtaczane / dwa z udciskami osi koła/, nieornamentowane, o formach jajowatych lub zbliżonych do dwustożkowatych, brzegach od słabo wychylonych do znacznie wykształconych, z gliny schudzonej bardzo grubą domieszką lub tłustej, prawie nieschudzonej. Pomimo zróżnicowanej typologii i technologii tych okazów, znajdując dla pewnych "progresywnych" ich cech dość wczesne odpowiedniki w tzw. południowej strefie kultury słowiańskiej, można datować je roboczo na okres przejściowy między I i II fazą lub początki II fazy wczesnego średniowiecza tj. w przybliżeniu na 2 poł. VII i VIII w.

HAĆKI, pow. Bielsk Podlaski
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków
Archeologicznych w Białymstoku
Instytut Historii Kultury Materialnej
PAN w Warszawie

Badania prowadził dr Wojciech Szymański.
Finansował WKZ w Białymstoku. Trzeci
sezon badań. Osadnictwo wczesnośredniowieczne
i z okresu lateńskiego.

Przebadano około 300 m² powierzchni grodziska, wliczając zakończenie eksploracji wykopów ubiegłorocznych, w tym domniemanego przejścia bramnego w południowo-zachodnim narożniku, oraz ćwiartki aru XXVII na przeciwległym krańcu platformy grodziska. W pierwszym przypadku stwierdzono wielopoziomowe skupisko kamieni polnych posadowione na calcu oraz dalsze jamy po słupach; w drugim ślady nieokreślonej konstrukcji drewnianej na stoku przykrytej warstwą niwelacji i rozsypaną, zawierającymi mieszaną ceramikę ze stałą domieszką XI w.